

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY
SAMORZĄDU MIASTA TCZEWA

TO W TCZEWIE PADŁY PIERWSZE STRZAŁY

1 WRZEŚNIA ODBYŁY SIĘ UROCZYSTOŚCI UPAMIĘTNIAJĄCE 87. ROCZNICĘ WYBUCHU II WOJNY ŚWIATOWEJ. PRZY OBELISKU NA SKWERZE WETERANÓW II WOJNY ŚWIATOWEJ ODDALÍSMY HOŁD BOHATEROM, KTÓRZY 1 WRZEŚNIA 1939 ROKU STANĘLI W OBRONIE OJCZYZNY - PIERWSZYM OBROŃCOM NASZYCH GRANIC.

DO DZISIAJ TO MOST TCZEWSKI PRZYWOŁUJE PAMIĘĆ O ŻOŁNIERZACH, CELNIKACH, KOLEJARZACH, KTÓRZY NIE ZAWAHALI SIĘ STANĄC NAPRZECIW ŚWIETNIE UZBROJONYM I BEZWZGLĘDNYM AGRESOROM.

2-3 Aktualności

4 Metropolia

5-6 Inwestycje

7 Społeczeństwo

8 Edukacja

9 Bezpieczeństwo

10 Straż Miejska

11-14 Poradnik Bezpieczeństwa

15 Biblioteka

16-18 Historia

19 In Memoriam

20-21 Kultura

22 Środowiskowy Dom Samopomocy

23-24 Wydarzenia

Pół miliona na remont kolejnego „Orlika”

Miasto Tczew otrzymało dofinansowanie Ministerstwa Sportu i Turystyki - z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, na remont boiska Orlik przy Sportowej Szkole Podstawowej nr 2.

To kolejne miejsce (po „Orliku” przy SP 11), które zyska lepsze warunki do uprawiania sportu, aktywnego spędzania czasu i organizacji zajęć dla dzieci oraz młodzieży.

Decyzję o przyznaniu dofinansowania z rąk Ministra Sportu i Turystyki **Jakuba Rutnickiego** odebrała naczelnik Wydziału Rozwoju Miasta **Magdalena Tkaczyk**.

Życzenia dla Pana Benedykta

Pan **Benedykt Znaniecki** w sierpniu świętował swoje 101. urodziny. Z tej wyjątkowej okazji Tczewianina odwiedził prezydent **Lukasz Brządkowski**. Spotkanie z solenizantem było okazją do ciekawej rozmowy o losach rodziny, ale też o historii naszego miasta. Pan Benedykt walczył podczas II wojny światowej, trafił do rosyjskiej niewoli, ale szczęśliwie udało mu się wrócić do rodzinnego Tczewa. Przez wiele lat pracował w PZGS Samopomoc Chłopska. Doczekał się 3 dzieci, 9 wnucząt i 19 prawnucząt.

Panu Benedyktowi życzymy dużo zdrowia, pogody ducha i kolejnych lat w otoczeniu najbliższych.

Fot. Małgorzata Mykowska

URZĄD MIEJSKI W TCZEWIE

PREZYDENT MIASTA TCZEWA

Lukasz Brządkowski
tel. 58 77 59 354
brzadkowski@um.tczew.pl

Prezydent przyjmuje interesantów
w czwartki w godz. 15.00-16.30.

Z-CA PREZYDENTA MIASTA TCZEWA D.S. GOSPODARCZYCH

Andrzej Gockowski
tel. 58 77 59 308
gockowski@um.tczew.pl

Wiceprezydent przyjmuje interesantów
w poniedziałki w godz. 14.00-15.30.

Z-CA PREZYDENTA MIASTA TCZEWA D.S. SPOŁECZNYCH

Hanna Ciesielska-Golicka
tel. 58 77 59 444
ciesielska-golicka@um.tczew.pl

Wiceprezydent przyjmuje interesantów
w czwartki w godz. 15.00-16.30.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE
Facebook.com/miasto.tczew.official/
Instagram.com/miasto.tczew/
Youtube.com/MiastoTczew

PANORAMA TCZEWA Biuletyn Informacyjny Samorządu Miasta Tczewa

RADA PROGRAMOWA

Kazimierz Ickiewicz - przewodniczący
Hanna Ciesielska-Golicka
Joanna Ody
Mateusz Kotwica
Amadeusz Szlagowski
Roman Kucharski

REDAKTOR NACZELNA

Małgorzata Mykowska
tel. 58 77 59 320
mykowska@um.tczew.pl

REDAKCJA

Biuro Prezydenta
tel. 58 77 59 320

Wersja elektroniczna biuletynu
dostępna jest na stronie internetowej:
tczew.pl/k/panorama-miasta

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania
i adiacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Nakład: 2 000 egzemplarzy
Druk: GTC Group

**Panorama
Tczewa**

Tczewianie uczcili rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych

29 sierpnia odbyły się uroczystości patriotyczne upamiętniające 46. rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych.

Obchody rozpoczęły się przy grobie kapelana Solidarności ks. prałata **Stanisława Cieniewicza** na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Rokickiej, następnie przeniosły się do Parku Kopernika. Przy Pomniku Solidarności złożono kwiaty i zapalono znicze w hołdzie działaczom Solidarności i ofiarom komunistycznych represji. Historyczne tło przypomnieli **Krzysztof Filip** z Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Aleksan-

Fot. Małgorzata Mykowska

dra Skulteta, szczególną uwagę poświęcając tczewskim wydarzeniom z tego okresu i przypo-

minając ludzi, którzy walczyli z ówczesnym reżimem. Po nim głos zabrali poseł **Kazimierz**

Smoliński, Krzysztof Dośła - przewodniczący Zarządu Regionu Gdańskiego NSZZ „Solidarność”, oraz starosta tczewski **Mirosław Augustyn**. Za ludzi Solidarności modlił się proboszcz tczewskiej fary ks. **Łukasz Kątny**.

Samorząd Miasta Tczewa reprezentowali przewodniczący Rady Miejskiej Marcin **Kusowski** oraz sekretarz miasta **Joanna Ody**.

Na uroczystości zaprosili Tczewian prezydent **Łukasz Brządkowski**, Organizacja Terenowa Emerytów i Rencistów NSZZ Solidarność w Tczewie oraz Zarząd Regionu Gdańskiego NSZZ Solidarność.

Suzafon dla Mistrzów

Fot. Małgorzata Mykowska

Podczas sierpniowej sesji Rady Miejskiej, Harcerska Orkiestra Dęta otrzymała niezwykle upominek. Prezydent Tczewa **Łukasz Brządkowski** przekazał na ręce dyrygentki **Magdaleny Kubickiej-Netki** nowy instrument – suzafon.

Prezent ten został wręczony z okazji spektakularnych sukcesów naszej orkiestry. Harcerska Orkiestra Dęta im. Stanisława Moniuszki odniosła historyczny sukces podczas Mistrzostw Świata WAMSB w Pueblu w Meksyku. Zespół zdobył dwa tytuły mistrza świata –

w kategoriach Koncert Open i Show Camp – oraz tytuł wicemistrza świata w Paradzie Marszowej.

Indywidualne wyróżnienie trafiło do trębacza **Jakuba Liebrechta**, który zwyciężył w konkurencji Face to Face. Magdalena Kubicka-Netka podziękowała za wsparcie Samorządu Miasta oraz innych instytucji i jednostek, dzięki którym wyjazd na mistrzostwa był możliwy. Muzycznym podziękowaniem był koncert „Orkiestra Miastu”, który odbył się 13 września w Parku CKiS.

Tczew za utworzeniem związku metropolitalnego

Fot. Małgorzata Mykowska

Rada Miejska w Tczewie jednogłośnie przyjęła uchwałę w sprawie wyrażenia pozytywnej opinii dotyczącej utworzenia związku metropolitalnego w województwie pomorskim. To kolejny krok w procesie tworzenia metropolii, która ma połączyć 61 samorządów i stworzyć nowe możliwości współpracy oraz rozwoju całego regionu.

Związek metropolitalny ma powstać poprzez przekształcenie Stowarzyszenia Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot. Ustawa metropolitalna dla Pomorza weszła w życie 31 lipca 2026 r. i daje samorządom nowe narzędzia do wspólnego realizowania zadań, które wykraczają poza granice pojedynczych gmin.

Większe możliwości rozwoju

Jednym z najważniejszych elementów nowej metropolii będą

dotatkowe środki finansowe. W pierwszym roku funkcjonowania związek ma otrzymać około 125–150 mln zł, w kolejnym 250 mln zł, a docelowo – około 500 mln zł rocznie. Pieniądze będą mogły być przeznaczane m.in. na transport, inwestycje oraz wspólne usługi dla mieszkańców.

Istotnym zabezpieczeniem interesów mniejszych samorządów jest zapis, zgodnie z którym **co najmniej 40 proc. środków przeznaczonych na realizację zadań własnych metropolii musi trafić do gmin niebędących miastami na prawach powiatu**. Oznacza to, że znacząca część pieniędzy będzie mogła zostać wykorzystana również na rozwój takich miast jak Tczew.

Tczew ważną częścią metropolii

Tczew ma w przyszłej strukturze metropolitalnej szczególne znaczenie. Będzie **największym miastem spoza rdzenia metropolii oraz trze-**

cim największym miastem całego związku.

Dla miasta oznacza to szansę na jeszcze silniejsze wykorzystanie jego położenia i potencjału. Współpraca metropolitalna może dotyczyć m.in. transportu publicznego, wspólnego planowania inwestycji, ochrony środowiska, działań związanych z adaptacją do zmian klimatu czy pozyskiwania środków europejskich. Jednym z najważniejszych celów jest także lepsza integracja komunikacji publicznej i stworzenie sprawniejszego systemu połączeń na terenie całej metropolii.

Tczew już dziś korzysta ze współpracy metropolitalnej. W ramach dotychczasowych działań Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot na ziemię tczewską trafiło około 100 mln zł unijnego dofinansowania m.in. na węzły integracyjne, termomodernizację, rewitalizację oraz projekty społeczne.

Kolejny etap tworzenia metropolii

Po wejściu w życie ustawy wszystkie 61 samorządów objętych procesem tworzenia związku musi podjąć uchwały w sprawie jego utworzenia. Do powstania związku potrzebne jest poparcie co najmniej 70 proc. jednostek samorządu terytorialnego, czyli minimum 43 z 61 samorządów.

Jednogłośnie decyzja Rady Miejskiej w Tczewie oznacza, że **Tczew opowiada się za wykorzystaniem szansy, jaką daje powstanie metropolii**. To możliwość wzmocnienia współpracy pomiędzy samorządami i pozyskania dodatkowych środków na przedsięwzięcia ważne dla mieszkańców. Utworzenie związku metropolitalnego może być **nowym impulsem rozwojowym nie tylko dla Tczewa, ale dla całego Pomorza** – pozwalając skuteczniej planować i realizować projekty, których pojedyncze samorządy nie byłyby w stanie przeprowadzić w takiej skali.

Przebudowa Orlika przy SP 11

Rozpoczęły się prace przy przebudowie boiska Orlik przy Szkole Podstawowej nr 11. 26 sierpnia nastąpiło wprowadzenie na plac budowy wykonawcy, jakim jest wyłoniona w przetargu, firma Solid-Stet Sp. z o.o. Sp. komandytowa ze Szczecina.

Koszt inwestycji to 893 tys. zł. Termin realizacji mija 21 października br.

Zamówienie obejmuje:

– przebudowę boiska z przeznaczeniem do gry w piłkę nożną, o na-

wierzchni syntetycznej (sztuczna trawa), o wymiarach: 30 m x 62 m, przebudowę boiska wielofunkcyjnego, o nawierzchni poliuretanowej, o wymiarach: 19,30 m x 32,00 m, – naprawę zapadnięć w chodnikach wokół boisk, – wykonanie oraz montaż wolnostojącej tablicy informacyjnej, zawierającej informacje o dofinansowaniu.

Zadanie zostało dofinansowanie w 50 proc. ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu modernizacji kompleksów sportowych „Moje boisko – ORLIK 2012” Edycja 2025.

Kończą się prace przy stawku na Bajkowym

Kończą się prace związane z wykonaniem prac przy zbiorniku retencyjnym przy ul. Piotrowo. Wyprofilowane zostały skarpy i oczyszczone dno. W ramach inwestycji przebudowana została kanalizacja deszczowa, aby zwiększyć dopływ wód opadowych do zbiornika, a także zamontowane dwa zespoły separatorów. Powstał również przelew awaryjny, który zabezpiecza staw przed przeleaniem podczas intensywnych opadów.

Trwa zagospodarowywanie terenu, m.in. montaż ławek, koszy na śmieci.

Zadanie, na zlecenie miasta, wykonuje ZUK Sp. z o.o. z Glinicza za kwotę 2 mln zł. Termin wykonania mija 2 października.

Projekt realizowany jest w ramach programu „Zielony Tczew” obejmującego renowację dwóch zbiorników wodnych – również stawu retencyjnego przy ul. 30 Stycznia (obecnie wykonywana jest do-

kumentacja – termin do końca listopada). Zadanie jest dofinansowane w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych z programu Fundusze Europejskie dla Pomorza.

Jagiellońska 55 – będzie jaśniej

Mieszkańcy od lat zwracali uwagę na problem braku oświetlenia w rejonie ulicy Jagiellońskiej 55. Znajduje się tam sporo uczęszczanych sklepów i punktów usługowych. Pod koniec sierpnia podpisana została umowa na rozbudowę oświetlenia drogowego. W ramach inwestycji:

- powstanie ponad 400 metrów nowej linii kablowej,
- zamontowanych zostanie 10 nowych stalowych słupów oświetleniowych o wysokości 8 metrów,
- latarnie zostaną wyposażone w energooszczędne oprawy LED.

Koszt inwestycji to ok. 190 tys. zł. Zakończenie prac planowane jest na koniec listopada.

Fot. S.Balda

Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Kusocińskiego

Do końca listopada potrwają prace przy budowie kanalizacji deszczowej w ul. Kusocińskiego.

Inwestycja umożliwi odbiór wód opadowych z pasa drogowego oraz z okolicznych posesji mieszkalnych. Zadanie, na zlecenie miasta, wykonuje firma Budownictwo Żuławy s.c. z siedzibą w Orłowie. Koszt to blisko 590 tys. zł.

Fot. S.Balda

Będzie Orlik na os. Staszica – na razie dokumentacja

Na terenie rekreacyjnym przy ul. Spółdzielczej powstanie nowe boisko typu «Orlik». Umowa na wykonanie dokumentacji projektowej została zawarta z firmą «Projektowanie i Obsługa Inwestycji Piotr Wojczal» z Gdańska. Wartość zadania to 84 tys. zł, a dokumentacja ma być gotowa do 18 grudnia tego roku. Obecne boisko przy Szkole Podstawowej nr 7 pozostanie i nadal będzie służyło jako boisko przyszkolne.

Nowe zatoki autobusowe na Suchostrzygach

Do użytku oddane zostały kolejne dwie zatoki autobusowe zlokalizowane w ciągu ul. Armii Krajowej. Są to przystanki Jasińskiego 02 oraz Kasztanowa 01.

Zadanie polegało na kompleksowej wymianie warstw konstrukcyjnych nawierzchni zatok autobusowych, peronów i dojść do przystanków. W chodniku pojawiły się też płytki wskaźnikowe ułatwiające orientację osobom niedowidzącym. Przy przystanku ul. Jasińskiego dodatkowo przebudowano dwa zjazdy z ul. Armii Krajowej.

Na obu przystankach zbudowano podwyższone i zaokrąglone krawężniki ułatwiające pasażerom wsiadanie i wysiadanie. Wykonano także rekultywację zieleni oraz uporządkowano teren.

W planach na przyszły rok jest przebudowa kolejnego przystanku przy ul. Brzozowej, pojawi się tam też wiata.

Wykonawcą inwestycji, na zlecenie miasta była BDIN Mariusz Ćwikliński z siedzibą w Rajkowie. Koszt zadania to 560 tys. zł.

Mieszkania komunalne na sprzedaż

• 6 października o godz. 11.00 w sali nr 20 odbędzie się drugi ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 5 położonego przy ul. Elżbiety 4. Cena wywoławcza 140 tys. zł, natomiast wadium 20 tys. zł.

Pow. lokalu 33,09 m². Do lokalu przynależy piwnica o pow. 7,41 m².

Lokal składa się z 1 pokoju, przedpokoju, kuchni i łazienki i wymaga generalnego remontu. Ogrzewanie - w pokoju jest piec kaflowy.

Wadium należy wpłacić do dnia 30 września włącznie.

Link do ogłoszenia:

https://bip.tczew.pl/wiadomosci/3/wiadomosc/900481/ogloszenie_o_ii_przetargu_ustnym_nieograniczonym_na_sprzedaz_lok

• 14 października o godz. 10.00 w sali nr 20 odbędzie się pierwszy ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 4 położonego przy Placu Hallera 1. Cena wywoławcza: 157 tys. zł, natomiast wadium: 20 tys. zł. Pow. lokalu 29,54 m². Do lokalu przynależy piwnica o pow. 9,68 m².

Lokal składa się z 4 pokoi, kuchni oraz wc i wymaga generalnego

remontu. Ogrzewanie - piec kaflowy.

Wadium należy wpłacić do 7 października br. włącznie.

Link do ogłoszenia:

https://bip.tczew.pl/wiadomosci/3/wiadomosc/902047/ogloszenia_o_i_przetargu_ustnym_nieograniczonym_na_sprzedaz_loka

• Również 14 października o godz. 10.30 w sali nr 20 odbędzie się pierwszy ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 3 położonego przy ul. Starowiejskiej 17. Cena

wywoławcza: 390 tys. zł, natomiast wadium: 40 tys. zł.

Pow. lokalu 83,25 m². Do lokalu przynależą dwie piwnice o pow. 3,28 m² oraz 3,20 m².

Lokal składa się z 4 pokoi, przedpokoju, 2 kuchni oraz 2 łazienek i wymaga generalnego remontu. Ogrzewanie - piece kaflowe.

Wadium należy wpłacić do 7 października br. włącznie.

Link do ogłoszenia:

https://bip.tczew.pl/wiadomosci/3/wiadomosc/902049/ogloszenia_o_i_przetargu_ustnym_nieograniczonym_na_sprzedaz_loka

Miejski warsztat upcyklingu już wkrótce

Dobiega końca remont lokalu przy ul. Chopina 6, w którym już wkrótce zacznie działać miejski warsztat upcyklingu.

Miejsce powstaje z prostego pomysłu: zamiast wyrzucać rzeczy, które nadal mogą się przydać, spróbujmy je naprawić, przerobić i nadać im nowe zastosowanie. Jeszcze w tym roku ruszą pierw-

sze i bezpłatne zajęcia, a w warsztacie znajdą się trzy pracownice:

- stolarska
- malarska
- krawiecka

Obecnie trwa wyposażanie lokalu. Na realizację prac remontowych otrzymaliśmy 95 tys. zł dofinansowania od Fundacji Orlen dla Pomorza, w ramach programu grantowego „Adaptacja Klimatyczna Polski Północnej”.

30 lat Zakładu Opiekuńczego MOPS – trzy dekady troski i bliskości

Zakład Opiekuńczy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Niepodległości obchodzi 30-lecie działalności. Jubileusz był okazją do wspomnień, podziękowań i gratulacji, ale przede wszystkim do spotkania osób, które od lat współtworzą to wyjątkowe miejsce.

Jubileuszowa uroczystość była przede wszystkim spotkaniem ludzi związanych z Zakładem Opiekuńczym – pracowników, seniorów oraz osób, które przez lata wspierały działalność placówki. W imieniu Prezydenta Miasta Tczewa w wy-

darzeniu uczestniczyła wiceprezydent **Hanna Ciesielska-Golicka**, przekazując na ręce kierowniczki ośrodka **Wioletty Niewiarowskiej-Mindak**, gratulacje i najlepsze życzenia z okazji wyjątkowego jubileuszu.

Zakład Opiekuńczy MOPS przez trzy dekady stał się ważnym miejscem dla wielu tczewskich seniorów. To nie tylko codzienna opieka i pomoc, ale również przestrzeń do spotkań, rozmów, rozwijania zainteresowań i wspólnego spędzania czasu. Bo właśnie te codzienne, chwile mają ogromne znaczenie – rozmowa przy kawie, wspólne zajęcia, uśmiech, możliwość spotkania

z drugim człowiekiem czy poczucie, że jest się częścią społeczności.

Jubileusz był więc okazją nie tylko do podsumowania 30 lat działalności, ale przede wszystkim do docenienia ludzi, którzy przez te lata tworzyli i nadal tworzą to miejsce. Podczas uroczystości nie zabrakło wyjątkowej oprawy artystycznej. Swoje umiejętności zaprezentowali seniorzy działający przy ośrodku. Ich występy spotkały się z ciepłym przyjęciem i pokazały, jak wiele energii, talentu i pasji drzemie w uczestnikach zajęć. Był również koncert, a także czas na gratulacje, życzenia i wspólne świętowanie. Nie zabrakło wzruszeń, ale prze-

de wszystkim była to uroczystość pełna uśmiechu i dobrej atmosfery.

– Jubileusz 30-lecia to piękny moment, by powiedzieć „dziękuję” wszystkim, którzy przez lata tworzyli to miejsce. Zakład Opiekuńczy MOPS to coś więcej niż placówka – to przede wszystkim ludzie, ich relacje, wzajemna troska i codzienna obecność. Cieszę się, że w Tczewie mamy takie miejsce i osoby, które z ogromnym zaangażowaniem dbają o naszych seniorów – mówiła podczas uroczystości wiceprezydent **Hanna Ciesielska-Golicka**.

M.L.

Świętowali działkowcy

22 sierpnia odbyły się dożynki Rodzinnych Ogrodów Działkowych. Tym razem ich organizatorem był ROD im. Jana Kasprowicza, który obchodził 115. rocznicę działalności.

Podczas uroczystości działkowcy otrzymali odznaczenia i wyróżnienia przyznane przez Polski Związek Działkowców. Była to także okazja do złożenia życzeń i gratulacji z okazji jubileuszu. Prezydent Tczewa **Łukasz Brządkowski** wręczył nagrody w konkursie „Wzorowa działka ogrodnicza ROD”.

W kategorii „Działka rekreacyjna”:

I miejsce - **Przemysław Sroka**
II miejsce - **Andżelika i Łukasz Duro**

W kategorii „Działka rekreacyjno-warzywna”:

I miejsce - **Zofia i Władysław Filarscy**

II miejsce - **Elżbieta i Zbigniew Szydlik**

III miejsce - **Gabriela i Ryszard Rygielscy**

III miejsce - **Karolina i Andrzej Trepczyk**

Wyróżnienie - **Alina i Eugeniusz Wojciechowsky**.

O dobrą muzyczną atmosferę zadbała Tczewska Formacja Szantowa, która umiliła uczestnikom wspólne świętowanie.

M.L.

Nauczyciele z awansami

21 nauczycieli samorządowych szkół podstawowych oraz Przedszkola nr 8 otrzymało awanse na stopień nauczyciela mianowanego.

Egzaminy odbyły się dniami 24-26 sierpnia, a 31 sierpnia nastąpiło ślubowanie, po którym prezydent Tczewa **Łukasz Brządkowski** oraz wiceprezydent **Hanna Ciesielska-Golicka**

uroczyście wręczyli nauczycielom akty nadania awansu.

- Serdecznie gratuluję awansu. Cieszę się, że kadra naszych szkół chce się rozwijać. Dziękuję za trud włożony w wychowanie i edukację dzieci i młodzieży, bo to oni są przyszłością naszego miasta – powiedział prezydent **Łukasz Brządkowski**.
- Dziękuję za to, że podeszliście do trudnego egzaminu poprzedzającego awans i gratuluję bardzo dobrych wyników – dodała wiceprezydent **Hanna Ciesielska-Golicka**.

Awanse na stopień nauczyciela mianowanego otrzymali:

- **Barbara Chabowska** - SSP 2 z OI, nauczyciel współorganizujący kształcenie, zajęć rewalidacyjnych, pedagog specjalny
- **Anna Ziemann** - SSP 2 z OI, nauczyciel współorganizujący kształcenie, zajęć rewalidacyjnych, zajęć socjoterapeutycznych, wczesne wspomaganie rozwoju
- **Dorota Pruszek** - SSP 2 z OI, nauczyciel współorganizujący kształcenie, zajęć rewalidacyjnych, edukacji wczesnoszkolnej
- **Ewelina Ratkowska** – Przedszkole nr 8, język angielski
- **Natalia Szaszor** - Przedszkole nr 8, wychowanie przedszkolne
- **Małgorzata Winiarska** - SP 10 z OI, nauczyciel współorganizujący kształcenie
- **Marlena Klekociuk** - SP 10 z OI, wychowawca świetlicy, nauczyciel wychowania przedszkolnego, edukacja wczesnoszkolna
- **Magdalena Kordowska** - SP 10 z OI, wychowawca świetlicy, wychowanie fizyczne, gimnastyka korekcyjna
- **Ewelina Śledź** – Przedszkole nr 8, nauczyciel wychowania przedszkolnego
- **Barbara Janicka** - SP 10 z OI, nauczyciel współorganizujący kształcenie
- **Dominika Wyczling** – SP 11, język polski
- **Natalia Sieniewska** – SP 4, edukacja wczesnoszkolna
- **Weronika Łopata** – SP 5, muzyka
- **Monika Kurowska** – SP 4, nauczyciel współorganizujący kształcenie
- **Mateusz Dyller** - SSP 2 z OI, wychowawca świetlicy
- **Jagoda Link** - SSP 2 z OI, wychowawca oddziału przedszkolnego, zajęcia logopedyczne, wczesne wspomaganie rozwoju, nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej, zajęcia rewalidacyjne
- **Natalia Cierznia** - SSP 2 z OI, wychowawca oddziału przedszkolnego, zajęcia logopedyczne, wczesne wspomaganie rozwoju, nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej, zajęcia rewalidacyjne
- **Lidia Grudniewska** – SP 7, psycholog
- **Agnieszka Gruca-Pawłowska** - wychowawca świetlicy, pedagog szkolny, nauczyciel współorganizujący kształcenie
- **Oliwia Gruca** – SP 12, wychowawca świetlicy, nauczyciel współorganizujący kształcenie
- **Monika Skotarek-Hogan** – SP 5, chemia.

Plecaki z wyprawkami dla tczewskich pierwszoklasistów od Fundacji LPP

Rozpoczęcie roku szkolnego to szczególny moment, zwłaszcza dla dzieci, które po raz pierwszy przekraczają próg szkoły. W tym roku szkolną przygodę uczniom klas pierwszych z Tczewa ułatwiły także specjalne wyprawki przygotowane przez Fundację LPP. Plecaki wraz z wyposażeniem szkolnym zostały przekazane wszystkim uczniom klas pierwszych w Tczewie. Pierwsze wyprawki trafiły do rąk najmłodszych uczniów podczas miej-

skiej inauguracji roku szkolnego w Szkole Podstawowej nr 5. W wydarzeniu uczestniczył m.in. pełnomocnik zarządu LPP **Jarosław Bańda**. Przygotowane przez Fundację LPP plecaki zostały wyposażo-

ne w przybory potrzebne uczniom podczas codziennej nauki, bidony, pojemniki śniadaniowe oraz odblaski. To praktyczne wsparcie dla dzieci rozpoczynających edukację szkolną, a jednocześnie miły akcent na początku ich nowej, ważnej przygody.

– Serdecznie dziękujemy Fundacji LPP za przygotowanie wyprawek dla naszych pierwszoklasistów. Takie wsparcie ma dla dzieci nie tylko praktyczne znaczenie, ale jest również pięknym gestem na rozpoczę-

cie ich szkolnej drogi – podkreślił prezydent Tczewa **Łukasz Brządkowski**.

Fundacja LPP od lat angażuje się w działania społeczne i wspiera lokalne społeczności. Wsparcie dla tczewskich pierwszoklasistów jest szczególnie ważne również w kontekście obecności LPP w naszym mieście. Spółka realizuje w Tczewie inwestycję polegającą na budowie nowoczesnego centrum logistycznego.

Bezpieczna droga do szkoły – pieszo, rowerem czy hulajnogą

Wrzesień to nie tylko nowy rok szkolny, ale i powrót do codziennych dojazdów – pieszo, na rowerze czy hulajnodze. To dobry moment, żeby przypomnieć sobie kilka zasad, które realnie wpływają na bezpieczeństwo dzieci.

Zacznijcie od wspólnej trasy

Zanim dziecko zacznie pokonywać trasę do/ze szkoły, warto kilka razy pokonać ją wspólnie – wskazując bezpieczne przejścia i trudniejsze skrzyżowania – a potem stopniowo je usamodzielniać. Warto też ustalić stałą drogę i orientacyjny czas dotarcia, oraz porozmawiać, co robić w nietypowej sytuacji (zablokowana droga, zgubienie się). Jasne elementy na ubraniu czy plecaku pomagają dziecku szybciej dostrzec – to działa na korzyść wszystkich, tak jak prośba do kierowców o zwolnienie przy szkole.

Auto niekoniecznie pod same drzwi

Paradoksalnie to właśnie duża liczba samochodów manewrujących i parkujących tuż przy szkole sprawia, że robi się tam niebezpiecznie – również dla dzieci, które zostały podwiezione. Jeśli dojazd rowerem, hulajnogą czy przejście całej drogi na trasie dom-szkola pieszo nie jest możliwe, warto zostawić

dziecko 100–200 metrów od szkoły i pozwolić mu przejść ten odcinek samodzielnie. Przed-szkolaki i uczniowie klas 0–3 uczą się przez naśladowanie – jeśli od najmłodszych będą podwożone pod przedszkole/szkolę samochodem, trudniej będzie im jako dorosłym wybrać rower czy autobus.

Według badania z 2023 roku niemal połowa tczewskich uczniów (49,8%) dociera do szkoły pieszo – warto o ten wynik dbać.

Rower – sprawny i pod opieką dorosłego

Przed pierwszą jazdą po wakacjach sprawdźmy rower: działające oświetlenie (przód biały/zółty, tył czerwony), co najmniej jeden sprawny hamulec, dzwonek i elementy od-blaskowe.

Ważne, o czym często się zapomina: dziecko do 10. roku życia jadące rowerem jest z mocy prawa traktowane jak pieszy.

Oznacza to, że: nie może samodzielnie jeździć jezdnią ani drogą dla rowerów, może jechać rowerem po chodniku, ale **wyłącznie pod opieką dorosłego** (który wtedy też ma prawo jechać chodnikiem, obok dziecka), dopiero po 10. urodzinach i **zdobyciu karty rowerowej** może samodzielnie poruszać się po drogach publicznych.

Hulajnoga – elektryczna to nie to samo co zwykła

Hulajnoga elektryczna podlega zasadom zbliżonym do roweru: do 13 lat jazda tylko w strefie zamieszkania, na terenach prywatnych lub zamkniętych i pod opieką dorosłego, od 13 do 18 lat wymagana karta

rowerowa, jazda głównie drogą dla rowerów.

Hulajnoga zwykła (bez napędu), rolki, wrotki i de-skorolka to tzw. urządzenia wspomagające ruch – tu przepisy są łagodniejsze: można z nich korzystać w każdym wieku, bez uprawnień, po chodniku, drodze dla pieszych lub drodze dla rowerów, z zachowaniem ostrożności i pierwszeństwa pieszych.

Od 3 czerwca 2026 r. – obowiązkowy kask

- Dzieci i młodzież do 16. roku życia mają obowiązek jazdy w kasku ochronnym, gdy poruszają się rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego (UTO). Sprawdźcie, czy kask dziecka jest prawidłowo dobrany i zapięty – tylko wtedy skutecznie chroni głowę.

Podsumowując

Droga do szkoły to dla dziecka świetna okazja do ruchu i nauki samodzielności. Najważniejsze, żeby była przede wszystkim bezpieczna: sprawny rower, dopasowany kask i odrobina rodzicielskiej czujności naprawdę robią różnicę. Kierowco, zwolnij przy szkole. Rodzicu, sprawdź kask i rower dziecka. Razem możemy sprawić, że okolice tczewskich szkół będą bezpieczniejsze dla wszystkich.

Ze Strażą Miejską bezpieczniej

W trosce o najmłodszych, którzy rozpoczęli nowy rok nauki, strażnicy miejscy kolejny raz prowadzili akcję „Bezpieczna droga do szkoły”. Już pod koniec sierpnia funkcjonariusze kontrolowali stan przyszkolnej infrastruktury, natomiast gdy zabrzmiał pierwszy dzwonek, ruszyli do szkół, by służyć radą i pomocą.

W ramach pierwszego etapu działań strażnicy sprawdzali oznako-

wanie przejść dla pieszych, stan sanitarno-porządkowy oraz inne zabezpieczenia przy szkołach (ogrodzenia, barierki). Po stwierdzeniu jakiegokolwiek uchybień, informowali o nich właściwe instytucje prosząc o jak najszybsze usunięcie nieprawidłowości. Początek września upływa strażnikom pod znakiem promowania właściwych zachowań na drodze. Najmłodszych przeprowadzają przez jezdnię, przy szkołach pracują pa-

trole, które podejmują interwencje wobec kierowców popełniających wykroczenia drogowe. Niestety, strażnicy wciąż miewają do czynienia z niefrasobliwymi rodzicami, którzy odwożąc do szkoły swoje dzieci, narażają na niebezpieczeństwo inne maluchy. Problemem bywa blokowanie chodników, zastawianie samochodami przejść dla pieszych oraz niestosowanie się do obowiązujących znaków (np. zakazu postoju).

Tczewska Straż Miejska ma 35 lat

Fot. Małgorzata Mykowska

Tczewska Straż Miejska działa już od 35 lat. Przez ten czas zwiększył się zakres działania straży, ale dzięki niej zmienił się też Tczew. Dzisiaj trudno wyobrazić sobie miasto bez patroli, które każdego dnia dbają o porządek i bezpieczeństwo w mieście.

20 września 1990 r. Rada Miejska w Tczewie podjęła uchwałę w sprawie powołania Straży Miejskiej. Formacja zaczęła funkcjonować rok później, na podstawie rozporządzenia ówczesnego prezydenta Tczewa – **Ferdynanda Motasa**. Duże zasługi dla jej powstania miał także nieżyjący już **Zdzisław Jaśkowiak**, przewodniczący Komisji Ładu i Porządku Publicznego w Radzie Miejskiej. Początkowo formacja liczyła zaledwie 10 osób, pierwszym komendantem był **Jerzy**

Wojszwilło, który funkcję tę pełnił przez 17 lat. W 2007 r. stanowisko komendanta objął **Andrzej Jachimowski** – aż do przejścia na emeryturę w 2022 r. W 2022 r. komendantem Straży Miejskiej została **Monika Fabich**, która w jednostce pracuje już blisko 20 lat.

Dzisiaj w tczewskiej jednostce pracuje 20 funkcjonariuszy i 5 pracowników cywilnych. Oprócz budynku komendy przy pl. Piłsudskiego, w skład jednostki wchodzi również Centrum Monitoringu przy ul. Wąskiej – ok. 300 kamer jest obsługiwanych przez pracowników cywilnych.

- Cieszę się, że coraz bardziej widoczne są efekty konsekwentnych działań Straży Miejskiej. Mieszkańcy sprzątają po psach, działa monitoring, pozytywne efekty przyniosło też wprowadzenie nocnej prohibicji. Deklaruję dalsze doposażanie Straży Miejskiej

w nowy sprzęt, nowe samochody, nowe technologie, aby praca naszej jednostki była jeszcze bardziej skuteczna dla dobra miasta i mieszkańców – powiedział prezydent Tczewa **Łukasz Brządkowski**.

Jak podkreśla komendant **Monika Fabich**, największym wyzwaniem jest różnorodność problemów zgłaszanych do straży, formacja musi mierzyć się z ciągle nowymi zadaniami. Strażnicy korzystają z dronów antysmogowych, które nie tylko filmują, ale też analizują jakość powietrza. Wszystko to w ramach ekopatrolu powstałego w 2022 r. Ekopatrol kontroluje, czy mieszkańcy nie palą w piecach niedozwolonymi odpadami, ale zajmują się też wrakami porzuconych samochodów. Straż Miejska zabezpiecza miejskie uroczystości, festyny, wydarzenia sportowe, pomaga osobom potrzebującym. Zimą strażnicy kontrolują miejsca przebywania osób

bezdolnych i w razie potrzeby przewożą je do noclegowni i schronisk. Pomagają uruchomić rozładowane akumulatory. W czasie pandemii to straż dostarczała produkty żywnościowe osobom przebywającym na kwarantannie, rozdała też ok. 200 tys. masek. Funkcjonariusze pojawiają się w szkołach, gdzie prowadzą zajęcia profilaktyczne dotyczące bezpieczeństwa.

- Przez 35 lat istnienia Straży Miejskiej w Tczewie wiele się zmieniło – zmieniały się przepisy, narzędzia, funkcjonariusze, ale jedno pozostaje niezmienne – odpowiedzialność za dobrze wykonywaną pracę – mówi komendant **Monika Fabich**.

Jubileusz był okazją do awansów, życzeń, podziękowań i wspomnień, ale też do zjedzenia urodzinowego tortu.

Plan B-ezpieczeństwo - razem uczymy się reagować

Praktyczny poradnik bezpieczeństwa dla mieszkańców miasta Tczewa – CZĘŚĆ IX

Bezpieczeństwo domu, szkoły, miejsca pracy - zacznij od tego co masz najbliżej

Słowem wstępu

Bezpieczeństwo często doceniamy dopiero wtedy, gdy zostaje zachwiane. Dopóki działa prąd, z kranu płynie woda, telefon ma zasięg, dzieci są bezpiecznie w szkole, a w pracy wszystko przebiega zgodnie z planem, trudno myśleć o sytuacjach kryzysowych. Pożar, awaria, nagłe zagrożenie zdrowia, konieczność ewakuacji czy dłuższa przerwa w dostawie energii wydają się czymś odległym. A przecież właśnie takie sytuacje mogą pojawić się nagle, bez ostrzeżenia i bez względu na to, czy jesteśmy na nie przygotowani.

Dlatego coraz częściej mówi się nie tylko o reagowaniu na zagrożenia, ale przede wszystkim o przygotowaniu. Rządowy „Poradnik Bezpieczeństwa”, opracowany przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, zwraca uwagę na prostą, ale niezwykle ważną zasadę: bezpieczeństwo zaczyna się od wiedzy, planowania i odpowiednich nawyków. Nie chodzi o to, aby żyć w ciągłym strachu i przewidywać każdy możliwy scenariusz. Chodzi o to, aby w sytuacji zagrożenia nie działać całkowicie spontanicznie, lecz wiedzieć, co zrobić. Warto więc na chwilę zatrzymać się i spojrzeć na najbliższe otoczenie. Na własny dom, szkołę, do której chodzą nasze dzieci, oraz miejsce pracy. Czy wiemy, którędy wyjść w przypadku pożaru? Czy wiemy, gdzie znajduje się gaśnica i czy potrafimy jej użyć? Czy w pobliżu jest AED i czy wiemy, gdzie go szukać? Czy potrafimy odciąć dopływ gazu, wody i energii elektrycznej? Czy nasze mieszkanie jest wyposażone w czujkę dymu i tlenu węgla? I wreszcie – czy nasza rodzina ma plan na sytuację, w której przez kilka godzin lub dni nie będzie można normalnie korzystać z tele-

fonu, internetu, sklepów czy transportu? To właśnie od tych prostych pytań warto rozpocząć budowanie bezpieczeństwa.

Bezpieczny budynek to taki, który znamy

Każdy z nas zna swoje najbliższe otoczenie. Wiemy, gdzie znajduje się kuchnia, łazienka, biurko czy samochód. W szkole znamy salę lekcyjną, w której przebywają dzieci, a w pracy swoje stanowisko i drogę do pokoju socjalnego. Paradoksalnie często nie zwraca-

my jednak uwagi na elementy, które w sytuacji zagrożenia mogą mieć największe znaczenie.

Droga ewakuacyjna jest jednym z nich.

Na co dzień korytarz może wydawać się po prostu częścią budynku. W sytuacji pożar-

Znaj swoje otoczenie

– poznaj drogi ewakuacyjne, lokalizację gaśnic, apteczek i AED

ru lub innego zagrożenia staje się drogą prowadzącą do bezpieczeństwa. Dlatego powinien być drożna i łatwo dostępna. Nie jest dobrym miejscem na przechowywanie kartonów, mebli, rowerów czy innych przedmiotów, które mogą utrudniać przejście. Szczególnie w sytuacji ograniczonej widoczności, zadymienia lub dużej liczby osób nawet niewielka przeszkoda może powodować niepotrzebne opóźnienie. Warto także znać więcej niż jedną drogę opuszczenia budynku. Jeżeli podstawowe wyjście okaże się niedostępne, znajomość alternatywnej drogi może okazać się bardzo cenna. Dotyczy to zarówno domu, jak i szkoły czy miejsca pracy. Rządowy „Poradnik Bezpieczeństwa”, który został do Państwa rozesłany, zachęca, aby poznać swoje najbliższe otoczenie i sprawdzić między innymi lokalizację wyjść

ewakuacyjnych, miejsc zbiórki, gaśnic, apteczek oraz AED. Warto zrobić to wcześniej, spokojnie, bez presji czasu. Podczas rzeczywistego zagrożenia nie powinno być konieczności zastanawiania się, gdzie znajduje się najbliższe wyjście.

Pożar nie daje czasu na zastanawianie się

Pożar jest jednym z tych zagrożeń, które mogą rozwinąć się bardzo szybko. Pierwszym sygnałem może być dym, zapach spalenizny, nietypowy dźwięk urządzenia albo alarm czujki. W takiej sytuacji liczy się szybka reakcja.

Jeżeli zauważymy pożar, powinniśmy przede wszystkim zadbać o bezpieczeństwo własne i innych osób oraz jak najszybciej powiadomić służby ratownicze, dzwoniąc pod numer 112. Jeżeli pożar jest niewielki

i możemy bezpiecznie podjąć próbę jego ugaszenia, można wykorzystać odpowiednią gaśnicę. Nie wolno jednak podejmować działań, które narażają życie. Jeżeli ogień szybko się rozprzestrzenia lub pomieszczenie jest zadymione, najważniejsza jest ewakuacja.

Podczas pożaru szczególne znaczenie ma dym. To właśnie zadymienie może bardzo szybko ograniczyć widoczność i utrudnić opuszczenie budynku. Nie należy więc zwlekać z wyjściem tylko dlatego, że ogień znajduje się jeszcze w innym pomieszczeniu.

Trzeba również pamiętać o kilku podstawowych zasadach. Podczas pożaru nie korzystamy z windy, lecz ze schodów. Nie wracamy do płonącego budynku po dokumenty, telefon czy inne rzeczy osobiste. Nie otwieramy bez potrzeby okien i drzwi, ponieważ do-

pływ powietrza może przyspieszyć rozwój pożaru. Jeżeli w budynku mogą znajdować się inne osoby, należy przekazać tę informację strażakom. Najważniejsze jest jednak to, aby nie ryzykować własnego życia dla ratowania mienia. **Rzeczy można zastąpić. Człowieka – nie.**

Gaśnica powinna być pod ręką, a nie schowana

Gaśnica jest jednym z najprostszych elementów wyposażenia, które mogą zwiększyć bezpieczeństwo. Samo jej posiadanie nie wystarczy. Równie ważne jest to, aby była dostępna i abyśmy wiedzieli, gdzie się znajduje.

W domu powinna być umieszczona w miejscu łatwo dostępnym, a nie schowana głęboko w szafie czy w pomieszczeniu, do którego trudno się dostać. W miejscu pracy jej lokalizacja powinna być znana pracownikom. Podobnie w szkołach – nauczyciele i pracownicy powinni znać rozmieszczenie sprzętu przeciwpożarowego oraz zasady postępowania w razie zagrożenia.

Nie każda gaśnica jest przeznaczona do każdego rodzaju pożaru. Dlatego przed jej użyciem należy zapoznać się z oznaczeniami i instrukcją znajdującą się na urządzeniu. Warto zrobić to wcześniej, ponieważ podczas pożaru stres może utrudniać wykonywanie nawet prostych czynności. Jeżeli jednak ogień jest większy, szybko się rozprzestrzenia lub istnieje ryzyko narażenia zdrowia, nie należy próbować walczyć z nim samodzielnie. W takiej sytuacji priorytetem jest wezwanie pomocy i bezpieczna ewakuacja.

W domu warto rozważyć również wyposażenie w koc gaśniczy. Jest to prosty sprzęt, który może być przydatny szczególnie w kuchni.

Czujka może ostrzec wtedy, kiedy jeszcze niczego nie widzimy

Nie każde zagrożenie jesteśmy w stanie zauważyć. Szczególnie dobrym przykładem jest tlenek węgla, powszechnie nazywany czadem.

Zróbmy dzisiaj mały test bezpieczeństwa

Twoje przygotowanie to większy spokój Twojej rodziny!

Nie trzeba czekać na pożar, awarię ani sytuację kryzysową. Wystarczy kilka minut. Rozejrzyjmy się po domu i spróbujmy odpowiedzieć sobie na kilka pytań:

W DOMU

Czy wiem, że:

- ☐ gdzie znajduje się główny wyłącznik prądu?
- ☐ gdzie odcinam wodę i gaz?
- ☐ mam sprawną czujkę dymu i czadu?
- ☐ gdzie jest gaśnica?
- ☐ wszyscy domownicy znają drogę ewakuacji?

wyłącznik prądu woda i gaz czujki dymu i czadu gaśnica droga ewakuacji

W PRACY

Czy potrafię:

- ☐ wskazać najbliższe wyjście ewakuacyjne?
- ☐ znaleźć AED?
- ☐ znać miejsce zbiórki?

wyjście ewakuacyjne AED miejsce zbiórki

Z DZIEĆMI

Czy moje dziecko wie:

- ☐ co zrobić, gdy w szkole rozlegnie się alarm?
- ☐ że powinno słuchać nauczyciela?
- ☐ gdzie spotkamy się, jeśli nie będziemy mogli wrócić do domu?

SZKOŁA

Rozmawiajmy o bezpieczeństwie w rodzinie!

Jeżeli na któreś z pytań odpowiemy „nie wiem”, nie jest to powód do niepokoju. To po prostu informacja, że znaleźliśmy kolejny element, który możemy poprawić.

Małe kroki – wielka różnica!

Tlenek węgla jest gazem bezbarwnym, bezwonny i pozbawionym smaku. Oznacza to, że człowiek nie może wykryć jego obecności za pomocą zmysłów. Może pojawić się w wyniku niepełnego spalania paliwa i stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia i życia.

Czujka dymu

To urządzenie, które wykrywa obecność dymu w pomieszczeniu i uruchamia alarm, zanim pożar zdąży się rozprzestrzenić. Jej zadaniem jest przede wszystkim **wczesne ostrzeżenie o pożarze**, szczególnie gdy domownicy śpią lub nie znajdują się w pobliżu źródła zagrożenia.

Czujka tlenku węgla (czadu)
To urządzenie służące do wykrywania niebezpiecznego stężenia tlenku węgla – gazu niewidocznego, bezwonnego i niewyczuwalnego przez człowieka. Czujka **alarmuje o obecności czadu**, dzięki czemu można szybko opuścić zagrożone pomieszczenie i wezwać pomoc.

To niewielkie urządzenia, ale mogą mieć ogromne znaczenie. Szczególnie w nocy, kiedy człowiek śpi i może nie zauważyć pierwszych oznak pożaru lub obecności czadu.

Państwowa Straż Pożarna podkreśla znaczenie prawidłowego montażu, regularnego testowania oraz konserwacji czujek. Warto również zwracać uwagę na to, czy urządzenie spełnia odpowiednie wymagania i normy.

W 2026 roku warto pamiętać także o zmianach przepisów dotyczących autonomicznych czujek dymu i tlenku węgla. Dla istniejących lokali mieszkalnych użytkowanych przed 23 grudnia 2024 r. obowiązek instalowania odpowiednich czujek zacznie obowiązywać od 1 stycznia 2030 r. W przypadku nowych budynków wymagania te obowiązują wcześniej, zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej.

Nie oznacza to jednak, że trzeba czekać do tego terminu. Czujkę można zamontować już teraz. To jeden z tych przykładów działań, które są stosun-

kowo proste, a jednocześnie mogą zwiększyć bezpieczeństwo całej rodziny.

Czy wiemy, gdzie odciąć wodę, gaz i prąd?

Są sytuacje, w których pierwszą reakcją powinno być odcięcie mediów. Może to być awaria instalacji wodnej, uszkodzenie urządzenia elektrycznego albo podejrzenie wycieku gazu.

Właśnie dlatego każdy domownik powinien wiedzieć, gdzie znajduje się główny wyłącznik energii elektrycznej, główny zawór wody oraz zawór odcinający dopływ gazu, jeżeli budynek korzysta z instalacji gazowej.

Dobrze jest nie tylko znać ich lokalizację, ale również wcześniej zapoznać się z zasadami bezpiecznego odcięcia poszczególnych mediów. To szczególnie ważne, gdy w domu pozostają dzieci, osoby starsze lub ktoś, kto może zostać sam podczas nieobecności pozostałych domowników.

Bezpieczeństwo instalacji zależy również od ich stanu technicznego. Regularne przeglądy instalacji elektrycznej, gazowej, wentylacyjnej i kominowej nie powinny być traktowane jako formalność. Ich zadaniem jest wykrywanie problemów, zanim staną się przyczyną poważnego zagrożenia.

AED – warto wiedzieć, gdzie znajduje się najbliższy

Bezpieczeństwo to nie tylko ochrona przed pożarem czy awarią. To również umiejętność reagowania wtedy, gdy zagrożone jest ludzkie życie. Wyobraźmy sobie, że podczas pracy, zajęć w szkole albo w miejscu publicznym ktoś nagle upada i traci przytomność. W takiej sytuacji każda minuta ma znaczenie.

Należy sprawdzić, czy osoba reaguje i prawidłowo oddycha, a następnie wezwać pomoc pod numerem 112. Jeżeli jest to konieczne, trzeba rozpocząć resuscytację kłą-

żeniowo-oddechową i postępować zgodnie z instrukcjami dyspozytora.

Automatyczny defibrylator zewnętrzny został zaprojektowany tak, aby mógł być użyty przez osobę bez wykształcenia medycznego. Urządzenie analizuje rytm serca i wydaje użytkownikowi polecenia dotyczące kolejnych czynności. Trzeba po prostu słuchać komunikatów urządzenia i wykonywać polecenia.

Dlatego warto wiedzieć, gdzie znajduje się najbliższy AED. W pracy może być w budynku, w którym codziennie przebywamy. W szkole może znajdować się w określonym miejscu na terenie placówki. W przestrzeni publicznej może być dostępny w obiekcie, który mijamy każdego dnia.

Ta wiedza może kiedyś uratować czyjeś życie.

Szkoła – miejsce nauki, ale również miejsce przygotowania do sytuacji kryzysowej

Jakie gaśnice mogą być przydatne w domu?

W razie domowego pożaru liczy się szybka reakcja. Dobrze dobrana gaśnica pomoże ugasić niewielki pożar, zanim ogień się rozprzestrzeni.

Mała gaśnica – duże bezpieczeństwo!

Najczęściej stosowane gaśnice w domu

Gaśnica proszkowa (ABC)	Gaśnica pianowa (A B)	Gaśnica CO ₂ (B)	Gaśnica na metale (D)
Najbardziej uniwersalna. Gasi pożary ciał stałych, cieczy i gazów.	Stożkowa przy gaszeniu cieczy i materiałów stałych. Tworzy warstwę piany, która odcina dostęp powietrza do ognia.	Nie pozostawia śladów, nie niszczy urządzeń elektrycznych. Idealna do gaszenia pożarów cieczy i urządzeń pod napięciem.	Stożkowa do pożarów metali, m.in. magnezu, glinu, sodu, potasu.
Do gaszenia: A – ciała stałe (np. drewno, meble, tkaniny) B – ciecze (np. benzyna, olej, farby) C – gazy (np. gaz ziemny, propan)	Do gaszenia: A – ciała stałe (np. drewno, papier, tkaniny) B – ciecze (np. benzyna, olej, rozpuszczalniki)	Do gaszenia: B – ciecze (np. olej, olej napędowy, rozpuszczalniki) E – urządzenia elektryczne (np. sprzęt RTV/AGD)	Do gaszenia: D – metale (np. magnez, aluminium, sód, potas)
Uniwersalna – warto mieć ją w domu!	Odróżnia do kuchni, garażu i pomieszczeń z urządzeniami elektrycznymi (dla bezpieczeństwa).	Słowna do sprzętu elektrycznego i instalacji elektrycznych.	Nie stosować do gaszenia urządzeń elektrycznych i instalacji elektrycznych.

Gdzie powinny się znajdować gaśnice w domu?

Gaśnice powinny być łatwo dostępne, widoczne i umieszczone w miejscach, gdzie najczęściej może dojść do pożaru.

Kuchnia – przy wyjściu lub w pobliżu kuchni
Sypialnia – przy drzwiach lub w korytarzu
Salon – w pobliżu wyjścia na zewnątrz
Klatka schodowa – na każdym piętrze
Garaż / pomieszczenie gospodarcze – przy wejściu lub w pobliżu schodów

Podsumowując

W domu najlepiej sprawdzić się gaśnica proszkowa (ABC), a w pomieszczeniach z urządzeniami elektrycznymi – dodatkowo gaśnica CO₂. Gaśnice powinny być rozmieszczone w kluczowych miejscach: kuchni, sypialni, salonie, klatce schodowej, garażu i pomieszczeniu gospodarczym. Dzięki temu w razie zagrożenia będziesz mógł szybko i skutecznie zareagować.

Pamiętaj!

- Gaśnica powinna być łatwo dostępna, widoczna i oznaczona
- Regularnie sprawdzaj jej stan techniczny i datę ważności
- Każdy domownik powinien wiedzieć, gdzie znajduje się gaśnica i jak jej użyć

W razie pożaru nie ryzykuj!

Jeśli ogień szybko się rozprzestrzeni lub pomieszczenie jest zadymione – najszybszą i najbezpieczniejszą jest ewakuacja i wezwanie służb ratowniczych.

112

Twoje bezpieczeństwo jest w Twoich rękach!

Bądź przygotowany!

Dzieci spędzają znaczną część dnia w szkole. Dlatego bezpieczeństwo placówki nie powinno ograniczać się wyłącznie do spełnienia wymogów formalnych. Ważne jest również kształtowanie u dzieci właściwych zachowań.

Próbne alarmy i ćwiczenia ewakuacyjne są bardzo ważnym elementem przygotowania. Dziecko powinno wiedzieć, że kiedy rozlega się alarm, nie jest to moment na żarty, bieganie czy szukanie plecaka. Należy zachować spokój, słuchać nauczyciela i wykonywać jego polecenia.

Dobrze przygotowane dziecko nie musi znać wszystkich procedur obowiązujących w szkole. Powinno jednak wiedzieć, jak reagować i komu zaufać w sytuacji zagrożenia.

Ważna jest również współpraca szkoły z rodzicami. Rodzic powinien znać zasady obowiązujące podczas ewakuacji i wiedzieć, w jaki sposób szkoła organizuje opiekę nad dziećmi w sytuacji kryzysowej.

Szczególnie istotne jest ustalenie zasad dotyczących odbioru dziecka, jeżeli sytuacja uniemożliwia jego normalny powrót do domu. Warto wcześniej wiedzieć, kto może odebrać dziecko i gdzie rodzic powinien szukać informacji. Dla dziecka najważniejsza jest świadomość, że nawet w trudnej sytuacji dorośli mają określony plan działania.

Miejsce pracy – sprawdź je, zanim będzie potrzebne

W pracy spędzamy wiele godzin. Znamy swoje stanowisko, współpracowników i codzienny rytm obowiązków. Często jednak dopiero podczas ćwiczeń lub prawdziwego zagrożenia zaczynamy zwracać uwagę na oznaczenia dróg ewakuacyjnych.

Tymczasem wystarczy kilka minut, aby sprawdzić najważniejsze informacje.

Warto wiedzieć, którędy można opuścić budynek, gdzie znajduje się alternatywne wyjście, gdzie jest miejsce zbiórki oraz gdzie znajdują się gaśnice, apteczka i AED.

Jeżeli zauważymy zastawioną drogę ewakuacyjną, uszko-

zione urządzenie, niesprawne oświetlenie awaryjne lub inną sytuację mogącą powodować zagrożenie, nie powinniśmy przechodzić obok niej obojętnie. Należy zgłosić problem osobie odpowiedzialnej.

Bezpieczeństwo miejsca pracy nie jest bowiem wyłącznie zadaniem służb BHP, administratora budynku czy osoby odpowiedzialnej za ochronę przeciwpożarową. Każdy pracownik może zauważyć coś, czego inni nie dostrzegli. Czasami właśnie taka reakcja może zapobiec wypadkowi.

Rodzinny plan kryzysowy – czy Twoja rodzina wie, co zrobić?

Jednym z najważniejszych elementów przygotowania na sytuacje kryzysowe jest rozmowa z najbliższymi o czym wielokrotnie pisałam już we wcześniejszych publikacjach. Najważniejsze jest, aby wszyscy członkowie rodziny wiedzieli, co robić i gdzie się spotkać. Warto ustalić jedno miejsce spotkania w pobliżu domu oraz drugie – poza najbliższą okolicą, na wypadek gdyby dostęp do miejsca zamieszkania był niemożliwy. Dobrym rozwiązaniem jest również zapisanie najważniejszych numerów telefonów na papierze. Plan powinien uwzględniać również dzieci, osoby starsze, osoby wymagające szczególnej pomocy oraz zwierzęta.

Nie należy zakładać, że „jakoś się skontaktujemy”. W sytuacji kryzysowej właśnie takie rzeczy, które wydają się oczywiste, mogą okazać się najtrudniejsze.

Dlatego plan warto nie tylko stworzyć, ale również od czasu do czasu przećwiczyć i aktualizować.

Trzy dni – prosty sposób na zwiększenie samodzielności

Czy potrafilibyśmy funkcjonować przez kilka dni bez możliwości zrobienia zakupów?

To pytanie może wydawać się przesadzone, dopóki nie przypomnimy sobie, jak bardzo codzienne życie zależy od sprawnie działającej infrastruktury. Przerwa w dostawie energii elektrycznej, awaria wodociągu, ekstremalne warunki

pogodowe czy inne zdarzenie mogą czasowo utrudnić normalne funkcjonowanie.

„Poradnik Bezpieczeństwa” wskazuje, że gospodarstwo domowe powinno być przygotowane na co najmniej trzy dni samodzielnego funkcjonowania.

Nie oznacza to konieczności tworzenia wielkiego magazynu. Chodzi o rozsądny zapas podstawowych rzeczy, przede wszystkim wody i żywności, która nie wymaga skomplikowanego przygotowania. Warto mieć również podstawowe środki higieniczne, apteczkę, źródło światła, zapas baterii, naładowany powerbank oraz rzeczy potrzebne dzieciom, osobom starszym czy zwierzętom.

Dobrym rozwiązaniem jest przechowywanie części tych rzeczy w jednym, łatwo dostępnym miejscu. Dzięki temu w razie potrzeby nie będziemy musieli w pośpiechu przesuwać całego mieszkania.

Ewakuacja – kiedy trzeba wyjść, nie zabieramy całego domu

Ewakuacja oznacza opuszczenie miejsca, w którym przebywanie może być niebezpieczne. Może dotyczyć jednego mieszkania, całego budynku, szkoły, zakładu pracy albo większego obszaru.

W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia nie należy zwlekać z opuszczeniem niebezpiecznego miejsca. Jeżeli ewakuację zarządzą służby lub właściwe organy, należy stosować się do ich poleceń i korzystać z oficjalnych źródeł informacji.

Właśnie dlatego warto wcześniej przygotować tzw. plecak ewakuacyjny. Nie powinien być przeładowany. Jego zawartość ma pomóc w pierwszym okresie po opuszczeniu domu.

W przypadku ewakuacji należy, o ile pozwala na to sytuacja, zabezpieczyć mieszkanie i odłączyć media zgodnie z zasadami bezpieczeństwa. Należy również zadbać o dzieci, osoby wymagające pomocy i zwierzęta.

Bardzo ważne jest, aby nie utrudniać przejazdu służbom

ratunkowym. Samochód pozostawiony w niewłaściwym miejscu może zablokować drogę straży pożarnej, pogotowiu lub innym służbom.

W sytuacji ewakuacji najważniejszym bagażem jest nasze życie i zdrowie.

Nie chodzi o strach. Chodzi o gotowość

Przygotowanie na sytuacje kryzysowe nie oznacza, że spodziewamy się najgorszego. Oznacza, że zdajemy sobie sprawę z tego, że nie wszystkiego możemy uniknąć. Nie możemy zagwarantować, że nigdy nie wybuchnie pożar. Nie możemy sprawić, aby nigdy nie doszło do awarii prądu. Nie możemy przewidzieć momentu, w którym ktoś obok nas będzie potrzebował pomocy. Możemy jednak przygotować się na takie sytuacje.

Możemy mieć sprawną czujkę. Możemy wiedzieć, gdzie jest gaśnica. Możemy znać drogę ewakuacji. Możemy wiedzieć, gdzie znajduje się AED. Możemy potrafić odciąć media. Możemy mieć rodzinny plan kryzysowy i podstawowe zapasy. To właśnie z takich prostych elementów powstaje odporność – domu, szkoły, miejsca pracy, a w konsekwencji całej społeczności.

Bezpieczeństwo nie zaczyna się w momencie, kiedy rozlega się alarm. Zaczyna się znacznie wcześniej – wtedy, kiedy poświęcamy kilka minut, aby sprawdzić, co zrobimy, gdy wydarzy się coś nieprzewidzianego.

Bezpieczeństwo nie polega na tym, że nic złego się nie wydarzy. Polega na tym, że kiedy wydarzy się coś nieprzewidzianego, wiemy, jak zareagować.

Opracowała:

Natalia Mrozińska-Kucharek

Kierownik Biura Bezpieczeństwa
i Zarządzania Kryzysowego
w Tczewie

Cicho nie było! Za nami Narodowe Czytanie „Dziadów” Mickiewicza

W sobotę, 5 września, w Tczewie odbyło się wspólne spotkanie poświęcone klasyce polskiej literatury, czyli „Dziadom” Adama Mickiewicza. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Miejską Bibliotekę Publiczną im. Aleksandra Skulteta w Tczewie w ramach lokalnej odsłony akcji Narodowe Czytanie. Tegoroczna edycja odbyła się w naszym mieście pod hasłem „Cicho nie będzie!”. Działanie idealnie wpisało się w rewalizację społeczno-kulturalną Starego Miasta.

W ramach wydarzenia zrealizowano liczne atrakcje towarzyszące. Można było wziąć udział w warsztatach plastycznych, skorzystać z fotościanki, spróbować swoich sił w grze terenowej, obejrzeć pokazy tańca na szarfach oraz wysłuchać gitarowego koncertu akustycznego. Choć pogoda zagnała uczestników pod dach, frekwencja i atmosfera wieczoru potwierdziły, że spotkanie przebiegło w wyjątkowo

przyjaznym i pełnym energii nastroju. Centralnym punktem programu było odczytanie „Dziadów”, które zaprezentowały członkinie z Grupy Teatralnej Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Było nastrojowo, lecz z humorem. Chór, którego nie mogło zabraknąć, zapewnili członkowie z Tczewskiego Koła Literatów. Wydarzenie poprzedziła prelekcja teatrologiczna dr hab. Barbary Świąder Pu-

chowskiej z Uniwersytetu Gdańskiego, a całość poprowadził Kamil Prabucki, dbając o płynny przebieg programu i dobrą energię spotkania.

„Po raz drugi Narodowe Czytanie przybiera w Tczewie formę rodzinnego happeningu. Dzięki temu literatura wychodzi na ulice Starego Miasta, staje się częścią codzienności i dzieje się dosłownie po sąsiedzku, nie tylko w przestrzeniach biblioteki. To

właśnie w takich momentach najlepiej widać, jak kultura potrafi łączyć ludzi i ożywiać miejską tkankę.” - podkreśla Damian Domański, dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Aleksandra Skulteta w Tczewie. Organizatorzy dziękują wszystkim uczestnikom oraz partnerom: Klubokawiarni Jasnej i Studiu Flow. Uśmiechy na twarzach młodszych i starszych odbiorców utwierdzają nas w przekonaniu, że Narodowe Czytanie pozostaje inicjatywą, która pokazuje, że klasyczna polska literatura wciąż może być przekazywana w sposób angażujący współczesną publiczność i wzmacniający lokalną wspólnotę.

Wojciech Markowski

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tczewie

Pamiętamy – 87. rocznica

1 września odbyły się uroczystości upamiętniające 87. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Przy obelisku na Skwerze Weteranów II Wojny Światowej oddano hołd bohaterom, którzy 1 września 1939 roku stanęli w obronie Ojczyzny.

W uroczystościach wzięli udział przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, parlamentarzyści, przedstawiciele służb celnych i kolejarzy, duchowieństwo, harcerze, młodzież, mieszkańcy Tczewa. Wśród gości znaleźli się m.in. **Karol Rabenda**, podsekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP, który odczytał list Prezydenta RP **Karola Nawrockiego**. Byli obecni pomorscy parlamentarzyści: senator **Ryszard Świński**, posłowie **Katarzyna**

Kotula, Kazimierz Smoliński i Patryk Gabriel oraz wicewojewoda **Anna Olkowska-Jacyno**, a także wysokiej ran-

gi przedstawiciele Krajowej Administracji Skarbowej, spółek

Grupy PKP, władze NSZZ Solidarność.

wybuchu II wojny światowej

Uroczystości uświetniły Kompania Honorowa 22. Bazy Lotnictwa Taktycznego z Malborka oraz Tczewska Harcerska Orkiestra Dęta pod dykcją **Magdaleny Kubickiej – Netki**.

Podczas obchodów przypomniano tragiczne wydarzenia z 1 września 1939 roku. Atak na Tczew rozpoczął się już o godz. 4.34 – 11 minut przed oficjalnie przyjmowaną godziną rozpoczęcia II wojny światowej. Jak podkreślił prezydent Tczewa **Łukasz Brządkowski**, szczególne miejsce w pamięci zajmują obrońcy tczewskich mostów, którzy podjęli walkę z niemieckim najeźdźcą. Prezydent zaapelował do polityków o wzmożenie wysiłków na rzecz odbudowy Mostu Tczewskiego – miejsca, przy którym każdego roku spotykamy się, by oddać hołd bohaterom.

Na zakończenie uroczystości, delegacje złożyły kwiaty i zniżyły pod obeliskiem.

1 września 1939 r. Tczewa broniło ponad tysiąc polskich żołnierzy, których głównym zadaniem było zabezpieczenie mostów – kolejowego oraz drogowego – i niedopuszczenie do tego, by dostały się one w ręce nieprzyjaciela. Jeśli obrona okazałaby się niemożliwa, walczący otrzymać mieli rozkaz zniszczenia obu połączeń, by udaremnić Niemcom przeprawę przez Wisłę. O godzinie 4.34 rozpoczęło się natarcie z powietrza. Samoloty bojowe nadleciały w okolice grodu Sambora i zbombardowały strategiczne dla miasta cele: okolice mostu, koszary i elektrownię. W tym samym momencie miał się rozpocząć atak od strony Lisewa. Na skutek ataków niemieckich, Polacy zostali po ponad godzinnej obronie, wymianie ognia, zmuszeni do wy-

sadzenia mostów łączących brzozi Wisły. Pierwsza faza wysadzania rozpoczęła się o godzinie 6.10, kolejna o 6.40. Polscy żołnierze wykonali powierzone zadanie, mosty nie dostały się w ręce wroga. Saperzy polscy wykonali rozkaz i uniemożliwili Niemcom opanowanie mostów i tym samym szybko przegrupowanie wojsk z terenu Wolnego Miasta Gdańska oraz Prus Wschodnich do Polski.

Po uroczystości patriotycznej byliśmy świadkami żywej lekcji historii przygotowanej przez Samodzielną Grupę Odtworzeniową „Pomorze”, która odbyła się na Bulwarze Nadwiślańskim. W ramach wydarzenia „Spotkanie z Historią i Mundurem” zaprezentowano ponadto wyposażenie jednostek Wojska Polskiego, służb mundurowych oraz organizacji proobronnych. Nie zabrakło też stanowisk poświęconych edukacji historycznej, profilaktyce zdrowotnej i obronie

cywilnej. Organizatorem wydarzenia plenerowego była Fabryka Sztuk, a jego partnerami: 7. Pomorska Brygada Wojsk Obrony Terytorialnej, Wojskowe Centrum Rekrutacji w Malborku, 18. Pułk Saperów w Nisku, Krajowa Administracja Skarbowa, Morski Oddział Straży Granicznej, Straż Ochrony Kolei, Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku, Związek Kombatanów RP i Byłych Więźniów Politycznych w Tczewie, Państwowa Straż Pożarna, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna oraz Zakład Usług Komunalnych w Tczewie.

O godz. 17.00 w Centrum Kultury i Sztuki odbył się koncert patriotyczny „Polska. Tu jestem”, którego organizatorem była Fundacja Domu Kultury.

M.M.

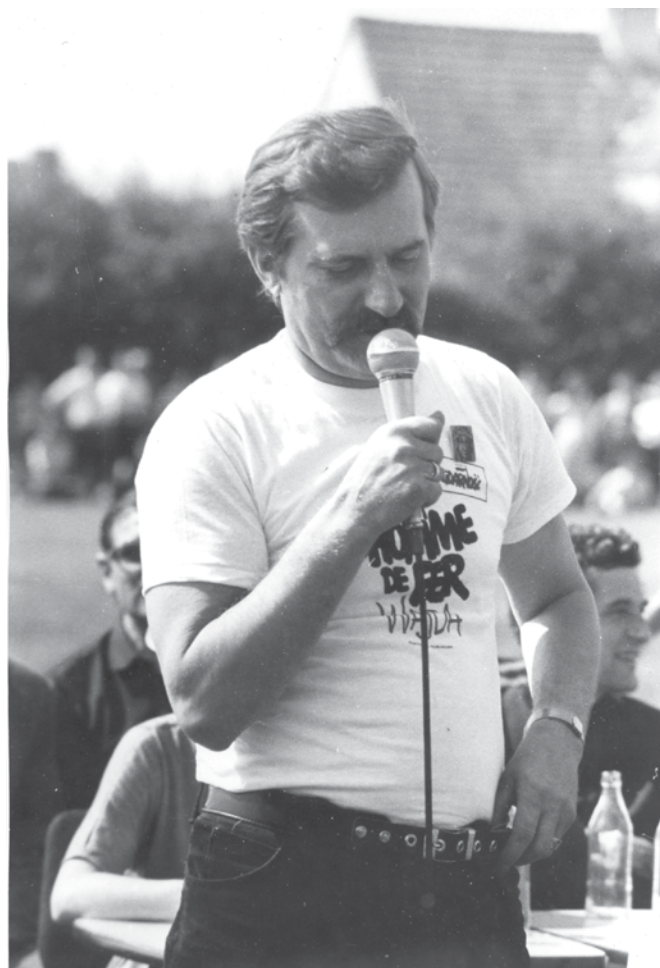

Karnawał „Solidarności” w Tczewie

Sierpień '80 zakończył się wiktoria strajkujących. Porozumienia sierpniowe zmusiły władze PRL do poważnych ustępstw, m.in. do uznania prawa do tworzenia „niezależnych, samorządnych związków zawodowych”. Strajkujący szybko zaczęli wcielać to w życie. W największym tczewskim zakładzie, FPS „Polmo” przewodniczącym Komitetu Założycielskiego został lider strajku Andrzej Kaszuba, który wraz z Leszkiem Lamkiewiczem (Łącznik z MKZ), Marianem Stawickim i Romanem Szlagowskim wspierał proces budowania struktur „Solidarności” w mieście i okolicach.

Struktury „Solidarności”

Związek powstawał dosłownie wszędzie. Przykładem może być służba zdrowia gdzie na lekarskim stażu przebywali współzałożyciele Ruchu Młodej Polski, Piotr Dyk i Andrzej Słomiński. Za ich namową podjęto się tworzenia struktur w tczewskim Zakładzie Opieki Zdrowotnej. „Solidarność” powstała we wszystkich jego oddziałach. Trudne początki działań Komisji Zakładowej wspomina jej przewodniczący, dr Zbigniew Bulczak: Otrzymaliśmy swój pokój, zrobiliśmy. Założył się duży raban w ZOZ-ie, bo bardzo wielu ludzi jeszcze sprzyjało tej komunie, ale myśmy to przejęli. Istotne było utworzenie w październiku 1980 r. „Biuletynu Informacyjnego” w FPS „Polmo”. Redagowali go Konrad Gajewski, A. Kaszuba, L. Lamkiewicz i Tadeusz Wilczarski we współpracy ze Zdzisławem Stachowiczem i Janiną Transbor. Później robili to

Ryszard Bartnik, Eliza Arciszewska i Barbara Wiśniewska. Szeroką pomoc ludziom nieśli działacze Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” na czele z przewodniczącym Kaszubą i jego zastępcą Lamkiewiczem. W swojej niedawnej relacji Marian Stawicki opowiadał że do działaczy przychodzono z przeróżnymi sprawami: Były takie przypadki, że potem jak do „Solidarności” to jak komuś w piwnicy kartofle gnęły, no to gdzie? No do związku. Mąż pobił żonę, no to do kogo pójdziemy? Do związku zawodowego. Założyciele Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania, K. Gajewski, Mieczysław Śliwka oraz Z. Stachowicz działali zdecydowanie. Tak na przykład w czasie jednej z akcji na budynku „Polmo” wywiesili trzy transparenty: „Telewizja z rąk PZPR w ręce Społeczeństwa”, „Demokratyczne wybo-

ry do Sejmu gwarancją odnowy Rzeczypospolitej”, „Jesteśmy z Wami. Patriotci z KPN”. Owocna była działalność Rady Pracowniczej FPS „Polmo” z przewodniczącym Andrzejem Stańskim. To tylko przykłady licznych działań.

Trzecia siła

Komitety zakładowe z Tczewa i okolic grupowały się w większych strukturach. Utworzony 9 października 1980 r. w „Polmo” Tymczasowy Miejski Komitet Założycielski po kilku dniach przemianowano na Międzyzakładową Komisję Koordynacyjną NSZZ. Początkowo przewodniczył jej Marek Michałak (zakłady „Elektrometal”), a później Stanisław Milewski (Przedsiębiorstwo Budownictwa Wodnego w Tczewie) ze swym zastępcą Ryszardem Graczykiem. Do komisji należało 39 zakładów

pracy, m.in. Biblioteka Tczew (Grażyna Żeśko) i Polski Czerwony Krzyż (Maria Figurska). Warto podkreślić silne struktury w nauczycielstwie i kolejniactwie. W 1981 r. MKK skupiała 12 tys. osób. We wrześniu utworzono Oddział Zarządu Regionu Gdańskiego w Tczewie z przedstawicielami tego miasta oraz Gniewa i Pelplina. Przewodniczył mu R. Graczyk. Co ważne, w czasie I Walnego Zebrania Delegatów na członków Zarządu Regionu wybrano L. Lamkiewicza („Polmo”), Czesława Płocharczyka (ZOZ Tczew) i Romana Urbańskiego (Stacja PKP Zajezdkowo Tczewskie), działacze zaangażowanych. Takich osób było więcej, m.in. Helena Kordek, Helena Biernat, Roman Gałkowski, Zbigniew Milaszewski, Jerzy Bandrowski, Krzysztof Ramotowski, Stanisław Zaczynski, Maria Sadowska, Czesława Jaszczynska, Lucja Wydrowska-Biedunkiewicz. Nie sposób tu ich wszystkich wymienić, ale to aktywni działacze „Solidarności” stanowili o tym że Tczew był trzecią siłą w regionie. Byli silni wsparciem Kościoła (m.in. ks. Stanisława Cieniewicza), odwiedzali ich Lech Wałęsa i Andrzej Gwiazda. Tzw. karnawał „Solidarności” trwał do wybuchu stanu wojennego (12/13 grudnia 1981 r.). Mimo różnych represji (m.in. internowania) związkowcy działali dalej, w podziemiu, nigdy się nie poddali. A skoro mowa o NSZZ „Solidarność”, zachęcamy do odwiedzenia od 28 września nowego działu Skarbnicy Tczewskiej zawierającego relacje ustne świadków historii, zwłaszcza działaczy tego wielkiego ruchu społecznego.

Krzysztof Filip

Dział Historii Miasta

Miejskiej Biblioteki Publicznej
w Tczewie

In Memoriam – nagrody rozdane

Jak co roku do Tczewa zjechali fani Grzegorza Ciechowskiego i zespołu Republika. 29 sierpnia odbył się jubileuszowy XXV Festiwal Grzegorza Ciechowskiego i XX Ogólnopolski Konkurs Piosenek Grzegorza Ciechowskiego.

Wydarzenie miało charakter szczególny ze względu na podwójny jubileusz i zgromadziło artystów oraz fanów twórczości legendarnego lidera zespołu Republika w jego rodzinnym mieście. Główna część muzyczna miała miejsce na scenie plenerowej w Parku CKiS. Zamiast tradycyjnych zmagani nowych debiutantów, na scenie zaprezentowali się wyselekcjonowani przez jury laureaci z poprzednich dwudziestu edycji konkursu. Każdy z nich wykonał dwa utwory z repertuaru Grzegorza Ciechowskiego, walcząc o nagrody.

Nagrody otrzymali:

- Grand Prix - Nagroda Marszałka Województwa Pomorskiego (12 000 zł) - **Dominka Barabas**
- I miejsce - Nagroda Prezydenta Miasta Tczewa (6 000 zł) - **The Shipyard**
- Nagroda Specjalna firmy Flex Poland (5 000 zł) - **Jacko Brango**
- Nagroda Specjalna firmy Telkab Tczew (5 000 zł) - **Malgorzata Kornas z zespołem**

- Nagroda Specjalna Centrum Kultury i Sztuki (5 000 zł) - **Popsysze z Michałem Sarnowskim**
- Nagroda Specjalna Fanów Republiki i Grzegorza Ciechowskiego (5 000 zł) - **Popsysze z Michałem Sarnowskim.**

Podczas finałowego wieczoru wysłuchaliśmy duetu **Dobra-wa Czocher Duo**. Pochodząca z Tczewa artystka zaprezentowała autorskie, instrumentalne kompozycje inspirowane muzyką Ciechowskiego ze swojej najnowszej płyty. Duży aplauz wzbudził również „Wokalny zawrót głowy od Kornas i Sowy” - widowiskowy happening muzyczny przygotowany przez wokalistów i instrumentalistów. Zwieńczeniem wieczoru było spotkanie z zespołem Republika - panel poprowadzony przez dziennikarza Leszka Gnoińskiego, podczas którego muzycy zespołu ode-

grali kilka utworów w nowych aranżacjach, a na scenie towarzyszyli im **Jacek Bończyk** oraz **Jakub Nowak**. Tegoroczna edycja obfitowała w wydarzenia towarzyszące wśród których była m.in. czar-

no-biała parada ulicami miasta, czarno-biały przejazd rowerowy, gra miejska, czarno-biały slam poetycki, specjalna edycja parkrunu Tczew, malowanie w plenerze. Był też spacer śladami **Grzegorza Ciechowskiego**, gdzie w rolę przewodnika wcielił się prezydent Tczewa **Łukasz Brządkowski**.

- In Memoriam Festiwal Grzegorza Ciechowskiego od 2002 roku wspiera Samorząd Tczewa, który jest głównym sponsorem imprezy. Bez środków Gminy Miejskiej Tczew przeznaczonych na realizację zadania publicznego pt. „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” organizacja Festiwalu byłaby niemożliwa – podkreślił pomysłodawca i organizator festiwalu **Józef Golicki**.

Od staroci po rękodzieło – Wrześniowe Targowisko za nami

Fabryka Sztuk
www.fabrykaszuk.tczew.pl

Ponad dwustu wystawców wzięło udział we **Wrześniowym Targowisku** – cyklicznej imprezie plenerowej organizowanej przez Fabrykę Sztuk, która odbywa się w pierwszą niedzielę września na Starym Mieście.

Głównym celem wydarzenia jest sprzedaż lub wymiana niepotrzebnych, często zalegających w domach rzeczy, które dzięki temu zyskują no-

Fot. S. Piotrowska

wych właścicieli. Na licznych stoiskach można było znaleźć przede wszystkim przedmioty z drugiej ręki: odzież, zabawki, książki, bibeloty i wiele innych drobiazgów. Dużym zainteresowaniem Tczewian cieszyły się stoiska kolekcjonerskie. Odwiedzający z zaciekawieniem oglądali prezentowane zbiory, a także chętnie wdawali się w rozmowy z ich właścicielami. Nie zabrakło także lokalnych rękodzielniczków, którzy prezentowali przepiękne przedmioty wykonane z ser-

cem i dbałością o każdy szczegół. Handel pod chmurką umilały występy muzyczne. Stare Miasto wypełniło się muzyką za sprawą Marii Machlik oraz zespołu Brass Fala. Kolejne targi, tym razem rękodzieła, odbędą się w ostatnie weekendy września i października w Zielonej Strefie, czyli deptaku przy ul. Zamkowej/Nad Wisłą.

Fabryka Sztuk

Kameralny Targ – Fabryka Sztuk czeka na wystawców

Zbliża się już dziewiąta edycja kameralnego targu. To wydarzenie adresowane jest do rękodzielniczków i sprzedawców naturalnej żywności.

Fabryka Sztuk aktualnie przyjmuje zgłoszenia od wystawców, którzy będą mogli zaprezentować i sprzedawać swoje produkty w drewnianych wiatkach wystawienniczych. Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc dokony-

wany będzie wybór wystawców. Regulamin i formularz online: <https://fabrykaszuk.tczew.pl/jarmark/kameralne-targu/>. Do zgłoszenia należy dołączyć zdjęcia asortymentu. Udział bezpłatny!

KAMERALNY TARG
termin: 26-27.09
godz. 12.00-17.00
miejsce: Zielona Strefa
ul. Nad Wisłą/Zamkowa –
przedłużenie ul. Podgórznej

Zapraszamy do Strefy Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności SOWA w Fabryce Sztuk

To inicjatywa Centrum Nauki Kopernik, sfinansowana przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W strefie czekają interaktywne eksponaty przeznaczone do samodzielnego prowadzenia obserwacji i doświadczeń. Eksponaty – to stacje doświadczalne, za pomocą których można wywołać określone zjawiska i w ten sposób odkrywać zasady rządzące światem.

WYŚCIGI WALCÓW

„Umieść walec w tym samym miejscu na torze i wypuść je równocześnie zwalniając blokadę. Sprawdź, który z nich najszybciej dotrze do mety” – tak brzmi polecenie przy jednym z eksponatów. Mimo że z pozoru walec wyglądają identycznie – mają taką samą masę i wymiary zewnętrzne – i oba toczą się bez poślizgu – różnią się wewnętrzną konstrukcją, czyli sposobem rozłożenia masy względem osi

obrotu. Walec, który ma masę skupioną blisko osi obrotu, ma mniejszy moment bezwładności, a więc łatwiej nadać mu prędkość obrotową i to on wygrywa wyścig. Ta sama zasada jest wykorzystywana przez łyżwiarzy lub tancerzy baletu, którzy wykonują piruety. Początkowo rozchylają ręce szeroko, a następnie zbliżają je do reszty ciała, by kręcić się szybciej. Zainteresowany? Zajrzyj do SOWY!

Inicjatywa „SOWA – Strefa Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności” finansowana jest w ramach dotacji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, na podstawie umowy Nr 1/CNK-SOWA/2021 z dnia 2 marca 2021r. w sprawie uruchomienia przez Centrum Nauki Kopernik 50 lokalnych Stref Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności (SOWA) w latach 2021-2028.

Zgłoś się na Jarmark Bożonarodzeniowy

Jesteś rękodzielnikiem i tworzysz świąteczne ozdoby albo inne drobiazgi, które mogą stać się idealnym prezentem pod choinkę? A może oferujesz pyszne jedzenie, które doskonale wpisuje się w klimat jarmarku? Zgłoś się do udziału w **Jarmarku Bożonarodzeniowym** organizowanym **5-6 grudnia** na Starym Mieście. Udział w wydarzeniu jest bezpłatny. Wystawcom zapewniamy chaty wystawiennicze. Ist-

nieje również możliwość prowadzenia sprzedaży we własnym namiocie. Liczba miejsc jest ograniczona i dokonywany jest wybór wystawców. Do zgłoszenia należy dołączyć 5 zdjęć asortymentu. Regulamin, a także formularz rejestracyjny dostępne na: www.fabrykasztuk.tczew.pl Termin przyjmowania zgłoszeń w terminie: 28.09-25.10. Organizatorem wydarzenia jest Fabryka Sztuk.

Konkurs fotograficzny „Cztery pory roku w Tczewie – kalendarz 2027”

Prezydent Tczewa Łukasz Brządkowski zaprasza do udziału w trzynastej już edycji konkursu fotograficznego: „Cztery pory roku w Tczewie – kalendarz 2027”. Pula nagród to 4 tys. zł.

Tak jak we wcześniejszych edycjach, zdjęcia powinny przedstawiać Tczew w czterech porach roku, pokazywać pozytywne zmiany zachodzące na przestrzeni lat oraz zachęcać do odwiedzenia naszego mia-

sta. Zdjęcia nie muszą być wykonane w 2026 r., ale powinny przedstawiać stan aktualny. Zwycięskie prace posłużą do wykonania kalendarza na 2027 rok.

Konkurs ma charakter otwarty. Prace konkursowe wraz z kartą zgłoszenia należy przesłać na adres: promocja@um.tczew.pl lub dostarczyć do Urzędu Miejskiego (Biuro Prezydenta) **do 12 października 2026 r.** z dopiskiem „Konkurs fotograficzny”.

Prace konkursowe powinny być dostarczone w postaci plików cyfrowych o rozdzielczości przynajmniej 300 dpi, dłuższym boku 45 cm, w standardzie RGB lub w skali szarości e-mailem lub na elektronicznym nośniku danych. Dodatkowo można też dołączyć odbitki na papierze fotograficznym w formacie 30×20 cm. Każdy uczestnik zgłasza **od 4 do 8 fotografii poziomych**, w proporcji 2×3 (4×6), **uwzględniających**

wszystkie pory roku. Prace konkursowe należy oznaczyć imieniem i nazwiskiem autora oraz opisem zdjęcia, uwzględniającym porę roku, datę i miejsce jego wykonania. Warunkiem wzięcia udziału w konkursie jest przekazanie wraz z fotografiami podpisanej czytelnie **karty zgłoszenia**. Kartę zgłoszenia i regulamin można pobrać i wydrukować samodzielnie z www.tczew.pl lub otrzymać w Biurze Prezydenta.

Zapraszamy na zajęcia terapeutyczne **osoby z niepełnosprawnościami, zamieszkujące Gminę Miejską Tczew**

- dogoterapia
- warsztaty plastyczno - techniczne
- warsztaty krawieckie
- warsztaty robienia świec i mydelek
- warsztaty ceramiczne
- warsztaty florystyczne
- zajęcia fizjoterapeutyczne
- warsztaty kulinarne
- zajęcia biblioterapeutyczne
- ludoterapii i zabawoterapii
- warsztaty z malowania na szkle
- warsztaty decoupage
- warsztaty teatralne
- warsztaty z muzykoterapii

**Z nami wyjdiesz do kina, teatru, Fabryki Sztuk oraz
zwiedzisz zabytki miast, zrelaksujesz się podczas
spaceru nad morzem**

Jeśli Chcesz zostać naszym uczestnikiem, zgłoś się do:

**Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tczewie przy ul. 1 Maja 8
lub przyjdź do Naszych Placówek**

Siedziba ŚDS ul. Elżbiety 19 A	881 033 942
ŚDS ul. Armii Krajowej 55A/1	881 015 532
ŚDS ul. Chopina 33	881 008 968
ŚDS ul. Niepodległości 10	881 025 043
ŚDS ul. Nowowiejska 18	881 019 863

Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30 - 15:30

sds.tczew.pl

Centrum Kultury i Sztuki zaprasza w październiku

• Kabaret Hrabi & Wojtek Kamiński w programie „Być facetem”

1 października, godz. 20.30
sala widowiskowa CKiS
Bilety: 140-170 zł, dostępne w kasie CKiS i online na stronach bilety24.pl, bilety24.pl

Nowy program kabaretu Hrabi to spojrzenie na współczesną męskość. Stworzony przez mężczyzn i opowiedziany męskim głosem, ale kierowany do wszystkich - a zwłaszcza do tych, którzy dobrze wiedzą, z kim żyją i kogo próbują zrozumieć.

• Tenorzy przy świecach – koncert

2 października, godz. 19.00
sala widowiskowa CKiS
Bilety: 110 zł, 90 zł z Kartą Mieszkańca Tczewa dostępne w kasie CKiS oraz online na stronie: bilety24.pl

„Tenorzy przy świecach” to wyjątkowe muzyczne widowisko, w którym potęgą tenorowych głosów spotyka się z magią nastrojowego światła i elegancją fortepianu. Przez około 2 godziny publiczność zanurza się w świecie najpiękniejszych melodii – od ponadczasowej klasyki, po znane i lubiane utwory muzyki rozrywkowej w wyjątkowych, poruszających aranżacjach.

• CZERWONE GITARY – Diamentowa trasa 60-lecia na bis - Koncert

4 października, godz. 16.00 i 19.00
sala widowiskowa CKiS
Bilety: 135 – 140 zł dostępne w Kasie CKiS i online na stronie bilety24.pl, kupbi-lecik.pl, bilety24.pl

Czerwone Gitary świętują 60-lecie! Przyjdź na DIAMENTOWY KONCERT i przeżyj nie-

zapomnianą podróż przez największe przeboje zespołu!

• Bajka muzyczna „Piotruś i wilk” | Muzyczne Niedziele Malucha

4 października, godz. 11.00
Klub Muzyczny CKiS
Bilety: 20 zł dostępne w kasie CKiS oraz online na stronie: bilety24.pl

Koncert rodzinny skierowany do dzieci wraz z rodzicami, podczas którego zaprezentowana zostanie bajka muzyczna „Piotruś i wilk” na podstawie dzieła S. Prokofiewa w opracowaniu na klasyczny kwintet dęty (w składzie flet, obój, klarnet, fagot, waltornia) z partią narratora realizowaną przez muzyków.

• Jacek Cygan „ODNAWIAM DUSZE” - koncert /goście: Anna Jurkiewicz, Weronika Krystek, Grzegorz Skawiński | REWELACJA MIESIĄCA

8 października, godz. 19.00
sala widowiskowa CKiS
Bilety: 180 zł, 160 zł z Kartą Mieszkańca Tczewa dostępne w kasie CKiS oraz online na stronie: bilety24.pl

Koncert „Odnawiam dusze” to niezwykła podróż przez piosenki jednego z czołowych polskich autorów. Podróż, która łączy trzy pokolenia widzów! Odkrywanie tajemnic zaszytych w tekstach, śmiech oraz łzy wzruszenia, a wszystko to w doskonałej oprawie muzycznej. Ponadczasowe przeboje wykonują zaproszeni przez Jacka Cygana goście oraz... sam Autor!

• Dziewiąta planeta – spektakl dla dzieci | Olsztyński Teatr Lalek

11 października, godz. 16.00
sala widowiskowa CKiS

Bilety: 30 zł (rzędy 1-4) 40 zł (pozostałe rzędy) dostępne w Kasie CKiS i online na stronie bilety24.pl

Pewnego dnia z Układu Słonecznego znika jedna planeta. Co się stało? Sprawę stara się rozwikłać Celestynka – mała kometa o lodowym, ale wielkim sercu. Przy okazji sama wpada w kosmiczne tarapaty.

• Verba - Legenda Młodych Wilków | Koncert Jubileuszowy.

12 października, godz. 18.00
sala widowiskowa CKiS
Bilety: 100 - 110 zł

• Koncert jesienny Chóru Męskiego Echo

18 października, godz. 17.00
sala widowiskowa CKiS
Bezpłatne wejściówki

• COŚ – spektakl taneczny w wykonaniu zespołu Alraune

24 października, godz. 19.00
sala widowiskowa CKiS
Bilety: 30 zł dostępne w kasie CKiS i online na stronie www.bilety24.pl

„COŚ” (wcześniej znany pod tytułem NOE) to kolejny spektakl grupy Alraune, którego premiera odbyła się w maju na deskach CKiS.

• Dancing Queens – koncert z przebojami zespołu ABBA /Teatr Czwarte Miasto

25 października, godz. 18.00
sala widowiskowa CKiS
Bilety: 90 zł normalny, 70 zł ulgowy

Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie oraz Teatr Czwarte Miasto zapraszają na koncert z największymi przebojami zespołu ABBA w wykonaniu

trzech wspaniałych aktorek – gwiazd przebojowego musicalu „Mamma Mia!”, wystawianego w Teatrze Muzycznym Roma w Warszawie.

X Ogólnopolski Festiwal Piosenki „Niezapominajka”

29 października, godz. 9.00
sala widowiskowa CKiS
Wstęp wolny

• Dorota Miśkiewicz i Henryk Miśkiewicz „NASZA MIŁOŚĆ” – koncert

30 października, godz. 19.00
sala widowiskowa CKiS
Bilety: 90 zł, 75 zł z Kartą Mieszkańca Tczewa dostępne w kasie CKiS oraz online na stronie: bilety24.pl

„Nasza Miłość” to pierwszy, wspólny projekt ojca i córki, saksofonisty i wokalistki jazzowej. Nieprzypadkowo powstał on w roku 70. urodzin Henryka Miśkiewicza. Premiera albumu z tym materiałem miała miejsce w marcu.

• Zaduszki Jazzowe | Usein Bekirov Quintet i Big Four – koncert

31 października, godz. 18.00
sala widowiskowa CKiS
Bilety: 90 zł, 75 zł z Kartą Mieszkańca Tczewa dostępne w kasie CKiS oraz online na stronie: bilety24.pl

Na scenie Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie pojawią się dwa zespoły, reprezentujące różne oblicza współczesnego jazzu: Usein Bekirov Quintet oraz Big Four.

Wasza Miłość

**Henryk
Miśkiewicz**

**Dorota
Miśkiewicz**

30 Października 2026

GODZ. 19:00

**sala widowiskowa CKiS, ul. Wyszyńskiego 10
Bilety: 90 zł, 75 zł z Kartą Mieszkańca Tczewa**